HAYATI KARŞILAYAN ŞİİRLER

İSMAİL UYAROĞLU

YAZKO 1981 şiir büyük ödülü

yazko

İSMAİL UYAROĞLU
HAYATI KARŞILAYAN ŞİİRLER

HAYATI KARŞILAYAN ŞİİRLER
(Şiir)

YAZKO
Nuruosmaniye caddesi
Atasaray, 206.
Cağaloğlu — İstanbul

1981 ŞİİR
BÜYÜK ÖDÜLÜ

Yazarın öteki kitapları :

GÜL SAĞANAĞI / çocuk şiirleri / 3. basım
ÇOCUK VE ŞİİR / çocuk şiirleri / 1978 TDK ödülü / 3. basım
AŞKTAN VE UMUTTAN ALDIM RENGİMİ / şiirler
BİR LİRANIN İKİ GÜNÜ / çocuk romanı / 1979 Yunus Nadi ödülü
YAKINDA / şiirler

Bu kitap Ağaoğlu Yayınevi tesislerinde
dizildi, basıldı, ciltlendi. 27 73 37
Kapak: Sait Maden
İstanbul, 1981

HAYATI KARŞILAYAN ŞiiRLER

İSMAİL UYAROĞLU

Yazarlar ve Çevirmenler Yayın Üretim
Kooperatifi

ÖMRÜM, BANA BAĞIŞLA BU ŞİİRİ

Büyük bir şiir yazmak istiyorum
Patlayan bir fırtınanın ardından
Kayalardan fışkıran hayat
Gibi büyülü ve vahşi
Ömrüm, bana bağışla bu şiiri

Kumsalı döven denizlerden
Nasıl beyaz ve ince
Köpükler doğarsa, öyle
Beyaz ve vahşi
Vahşi ve ince
Ömrüm, bana bağışla bu şiiri

Bileğimden hışımla doğan
Kelimelerin güneşi
Aydınlatmalı birden yangın hızında
Hayatın gölgeli, kuytu yerlerini
Ömrüm, bana bağışla bu şiiri

Ağlayan bir bebeğin sesi
Buluşmalı vurulan bir gencin haykırışıyla
Ve bir damla kan sıçramalı
Bu buluşmada bebeğin alnına
Sıçramalı ,ki...
Ömrüm, bana bağışla bu şiiri

Akan bir ırmak sessizce
Girince o şiire
Akan bir ırmak olmalı gene
Ama bir farkla
Kabarıp coşarak ve
Sürükleyerek birlikte kayaları bile
Ömrüm, bana bağışla bu şiiri

Bir kelebek
Küçük bir kelebek
Kanatları koparılmış, ölüm renginde
Uçabilir mi eski inceliğiyle
Uçabilmeli o şiirde
Kırlarda değil, ateşin üstünde hem de
Ömrüm, bana bağışla bu şiiri

Büyük bir şiir yazmak istiyorum
Ağlayan bebek, vurulan genç kadar sahici
Kelebek ve ölüm kadar güzel ve korkunç
Hayat kadar, hayat kadar
Büyülü, ince ve vahşi
Ömrüm, bana bağışla bu şiiri

1979

ÖLÜM HAYATI KUŞATALI BERİ

Kül yağıyor gökten
Kül renginde güneş
İki şey örtüyor kırları
Kül ve leş

Neye uzatsam elimi dağılıyor
Bütün eşyalarda ölümün tozu
Aynı anda yakıyor genizleri
Öfkenin ve göz yaşının tuzu

Kimi kanla besleniyor kelimelerin
Kimi kelimeler paslı
Ne kadar kafiyesi varsa hayatın
Hepsi de ölümle cinaslı

Ve ölüm hayatı kuşatalı beri
İki şey yan yana gelişiyor evlerde
Babalar bıçak biliyor
Analar yaslı

1980

ÖLENLER İÇİN GÜZELLEME

Ölüm
Sedef kakma gibi
Kakarken kurşunlarla kendini
Körpecik bedenlere
Ölümsüz bir güzellik yayılıyor sanki
Usulca ölenlere

1979

KARDEŞLERİM, GERİLLALAR

Kardeşlerim var
Dünyanın dört bir yanında
Elini omzumda
Yorgunluğunu dizlerimde duyduğum
Çarpışmasam da dağlarda birlikte
Matarasına su doldurduğum

Onlar çekiyorsa tetiği
Ben burdan nişan alıyorum
Yarası var omzumda
Bazukaları, havanları, mitralyözleri
Biraz da ben taşıyorum

Bilmiyorum nasıl giyinirler
Ne renktir üniformaları
Ama biliyorum mutlaka
Potinli ya da çizmelidirler
Mola verdiklerinde çünkü
Usulca ben çıkarıyorum

Yüreğim yanıbaşında yüreklerinin
Ta burdan duyuyorum
Düşmana duydukları kini
Ve sevgililerine, karılarına
Kurtarılmış bir hayata özlemlerini

Kardeşlerim var
Dört bir yanında dünyanın
Nikaragua'da, Filistin'de, Rodezya'da
Onlarla birlikte kazanıyorum zaferi
Ve onlarla birlikte ölüyorum

1979

KÜÇÜK BURJUVA MACERACISI

Omzuna bir çalımla attığın
Hülyalı atkından kopan fırtınayla
Hayatın hata
Affetmez amansız kasırgası arasında
Savrulan umutsuz çocuk
Öğrenemedin bir türlü yanlışını, bu yüzden
Ölümle bitiyor çıktığın her yolculuk

1979

BU ŞİİRİ EN İYİ ALİ RIZA ANLAR

— Ali Rıza Ertan'ın anısına —

Sevgili Ali Rıza
Bir merabamız bile yok seninle
Belki ilerde merabalaşırız sessizce
Karşılaşırsak bir antolojide

Usul, sessiz bir insanmışsın
Hakkında okuduklarıma göre
Doğrusu şaşırdım biraz
Sessizliği oyuyordun oysa şiirinle

Hiç yakınım ölmedi benim
Nedir ölüm acısı bilmiyorum
Biraz arkadaşlarla tanıdım ölümü
Biraz dedemle
Şimdi de işte seninle

Niye yazıyorum sanki bunları
Çünkü çok kötüyüm
Kötü olunca dostum, biliyorsun
Mutlaka şiir yazılmalı

Sevgili Ertan, öldün diye
Büyük sözler etmedim ardından
Çünkü ölümün öyle trajik ki
Acım küçük sözlerle
Daha iyi anlaşılır belki

1979

BİR EYLÜL GÜNÜYDÜ

Beyaz bir şiir
Yazmak istiyorum sana
Sevgilim orda mısın
O bankta mısın hâlâ

Hâlâ ıslak mı alnın
Öpmüştüm hani, hatırla
Ve sen yumuşacık gülümsemiştin
Sokulup bir kedi gibi
Koltuğumun altına

Sonra da durup dururken ağlamıştın
Bir eylül günüydü
Ne olur bir kez daha gülümse
Ne olur bir kez daha ağla

Dönülmez geri, biliyorum
Hele bunca yıldan sonra
Ama seni hâlâ seviyorum
Bu şiirim için
Bağışla beni sevgilim ve anla

1979

YEŞİL YAĞMUR

Gözlerine baktınız mı hiç uzun uzun
Yeşil gözlü bir kızın
Çayır çimen ferahlığı doluyor içinize
Ve ipince ıslanıyorsunuz
Sanki yeşil bir yağmur
Yağıyor usul usul üstünüze

1979

KÜÇÜK BİR SEVDA ŞİİRİ

Uçarken bir kuş
Nasıl bölerse ikiye geceyi
İşte öyle bir sevinç yalımı
Geçiyor içimden
Yüzüne bakarken

Sanki gözlerinden havalanan
Bir kuş hüznümü dağıtıyor
Ve beni karanlığımdan çıkarıp
Sonsuz bir ışığın
Ortasına atıyor

1979

25.4.79

Öyle kederliyim ki bugün
Her şeyi unutup
Ağlamak istiyorum sevgilim
Bir çocuk gibi
İçimi çeke çeke
Gömüp başımı göğsüne

BİR GÜNEŞ, BİR KAR

Şu dünyada, kendi halinde
İnce bir çiçek olarak
Yaşamaktı tek isteğim
Ama hayat bırakmadı
Bir güneş, bir kar
Uçtu bütün rengim

1979

DEFTER

Karalanmış bir hayat benimki
Kendimce yazabileceğim
En küçük bir beyazlık
Kalmamış defterimde

Kapkara hangi sayfasını açsam
Hiç güneş izi yok
Hep gece
Hep gece

Ve ben
Bir çiçek gibi
Yatıyorum bu karanlığın içinde
Kurutulmuş, ince

1979

KÜÇÜK BİR ÖLÜM ŞİİRİ

Ölümden nasıl söz etmezsin
Nasıl gelmez aklına
Sessizce gideceğin bir gün
Hiç bir şey bırakmadan ardında
Yalnızca
Evlere sığmayan bir hüzün

1980

BURUK ŞAKA

Buruk bir şaka var ölümde
Düşün
El üstünde taşındığın ilk gün
Ama sen değilsin o da
Senin ölün

1979

BİR KÖTÜMSERİN ÖLÜM ÖZLEMİ

Ölüm gelse
Ve esrarlı, şuh bir kadın gibi
Eğilip üstüme
Ateşten ağzıyla yavaşça öpse
Demişimdir kaç kez kendi kendime
Ne yaparım?
Her halde bir çığlık atar
Bu öpüşün yakan tadıyla
Ve usulca kaçarım

Ama şimdi
Bekler oldum ölümü
Avurtları çökmüş, yaşlı
Ve soğuk bakışlı
Bir kadın olarak da görünse
Atarım kendimi özlemle koynuna
Bekliyorum kaç zamandır
Çıkıverse bir gün ansızın yoluma

1979

KONSOMATRİS

1.

Maraş'ta, Gül Pavyon'da
Bir konsomatris vardı, Yıldız
Bol yirmi liraydı o zamanlar
İnce, kara kuru bir kız

O yıllar serseriydim biraz
İçki, pavyon, kadın
Derdim, başka anlamı
Var mı acaba hayatın

Sanırdım ki hayat yalnız
İçki içmekti beraberce
Ve saydam sözler etmek
Yıldız'ı locaya çağırıp her gece

Ama duyardım, konuşurken aramızda
Karanlık bir ırmak akardı
Sanki yan yana değildik de
Aramızda yıllar ve yıllar vardı

Hiç anlamaya çalışmadım durumunu
İnce, kara kız, bağışla beni
Hep hüzün yüklü olurdu
Hatırlıyorum da gülümsemeni

2.

Nerden çıktı şimdi bu şiir
Her şey o kadar uzakta ki
Götüren beni o günlere
Bir haber, renkli bir gazetedeki

Öldürmüş kendini konsomatrisin biri
Ve ölürken bir not bırakmış
Yalnız garip bir şey
Kâğıdın ucunu hafifçe yakmış

Sen de yakmıştın bir keresinde
Ve hiç konuşmadan, dalgın
Yanışını seyretmiştin rüyada gibi
Elindeki kâğıdın

Kâğıt değil o gün sen yanıyordun
Kendi hayatındı avcundaki kül
Neyin vardı bu dünyada
Yaralı, kırık, siyah bir gönül

Şimdi ne yapıyorsun acaba, nerdesin
Belki hâlâ yanıyorsun
Kim bilir, belki de renkli bir gazete için
Sen de bir intihara hazırlanıyorsun

1980

BACH'IN Mİ MAJÖR KEMAN KONÇERTOSU

Gölde yüzen kuğular vardır hani
Derin bir şiir duygusu
Uyandırır insanda
Ne zaman dinlesem, binlerce kuğu
Yüzdürür içimin durgun gölünde
Ve yıkar ruhumu ışıklı bir su
Gibi Bach'ın
Mi majör keman konçertosu

1979

KAR VE SESSİZLİK ÜSTÜNE

Üç şeyle birlikte yağar kar
Bir, sessizlik
İki, herkes soğuk
Dememi bekleyecek şimdi
Hayır, sessizlik
Üç, evet sessizlik

Karla birlikte gökten
Kediler, ağaçlar bile duyar
Beyaz bir sessizlik yağar

1979

İSTANBUL'DA AKŞAM

Kızıl bir ipeğin ortasında
Sapsarı yanan bir altın alımında
Gökte güneş
Saltanatı sona eren bir hükümdar hışmıyla
Gökyüzünü ateşe vererek batıyor
Ve sessizce çekilmek varken otağına
Günü gürültüyle kapatıyor

İstanbul'da eşsiz bir akşam oluyor yine
Ve bu muhteşem yangından
Kıvılcımlar sıçrıyor camlarla
Artık lâcivert bir rüyaya
Dalmaya hazırlanan denizin üstüne

Uzaklardaysa
Minareler, kubbeler, kuleler
Sanki kopan bu kıyametten habersiz
Renklerle birlikte usulca eriyor
Ve ufka
Kurşuni bir keder duygusu veriyor

İstanbul'da akşamları
Hayat ve ölüm
Birbirine giriyor

1978

ANTALYA İZLENİMLERİ

1.

Her şey yemyeşil Antalya'da
Öyle ki
Kiremitlerde bile bir yeşil özentisi

Ve mavi değil buranın denizi
Öteki denizler gibi
Masmavi

2.

Doğuda, Adana'nın oralarda
Binbir kurt kuş ve eşkiya
Barındıran Toroslar
Antalya'da
Oturmuş denizin karşısına
Lir çalıyor

Burada
Dağ silsilesi değil zaten
Şiir silsilesi gibi duruyor Toroslar

3.

Güneş geceden parlamaya başlıyor
Antalya'da
Ve sabahları
Doğmuyor, kıpkırmızı patlıyor

Toroslar'dan fışkırıp da sanki
Düşüyor ovaya yanarak
Bir ateş topu gibi

4.

Antalya'da insanlar
Biraz Toroslar, biraz deniz
Yani hem yalçın, hem mavi
Yani sık sık küfür ediyorlar
Bir güneyli olarak
Ama küfür ederken bile
Maviye çalıyor sesleri

5.

Kaleiçi mahalleden çok
Bir tabloya benziyor
Bütün renklerin
Gizliden bir beyazlık
Tasladığı bu tabloda
Fonda müthiş bir renk hakim:
Sessizlik

6.

Kenar mahallelerinde Antalya'nın
Gezerken bir akşam üstü
Sakalları uzamış, kaygılı adamlar
Kapının önüne oturmuş, sessizce
Örgü ören kadınlar
Küfürleşen, yalınayak çocuklar
Ve birbirine yaslanmış
Tevekkülle akşamı karşılayan
Evler gördüm
Çocukluğumun geçtiği yerler
Geldi gözümün önüne
Ben bu insanları, bu evleri
Yıllardır tanıyordum
Kapısını vurup girsem herhangi birine
Kendimi oturuyor bulurdum mutlaka
Bir yer minderinde

7.

Yalnız güneş ve deniz
Yok Antalya'da
Bir şey daha var ki
Beyaz bir kuş kimliğinde
Kentin üstünde bir süre
Dolaştıktan sonra
Sokağa inmiş, insanlara karışmış
Ve sonunda
Palmiyelere yuva yapmış:
Barış

8.

Metin Demirtaş'ı daha iyi anlıyorum şimdi
Antalya'da insan
Olsa olsa şair olur
Ama turuncu, usul bir şair
Kavganın çelik halatıyla örse de şiirini
Sessiz ve sakin örer
İsyan türkülerini bile
Sevda türküsü gibi söyler

1978

NECATİGİL İÇİN, SAYGIYLA

Bir kayanın
Uçuruma yuvarlanırken
Çıkardığı gürültüye
Benzer her halde
İnsanın hasta yatağında
Ölümü gördüğü an
Attığı çığlık

Ama hocanınki
İnce bir çiçeğin
Sapı kırılırken çıkardığı
Ses kadar mutlaka
Hafifti
Tıpkı şiiri gibi
Usul bir ah:
Ölüyorum, eyvah!

1979

SEVİNÇ

Sarılıp birbirinize çocuğunuzla
Uyudunuz mu hiç?
Akan uyku değil sanki aranızda
Uyku hafifliğinde bir sevinç

1979

ŞİMDİKİ ÇOCUKLAR HARİKA DEĞİL

Şimdiki çocuklar harika değil
Harika olan hayat
Yetiştiriyor onları kitapsız ve deftersiz
Oyun çağında daha, okulunda

Slogan atıyorlar örneğin
Misafir geldiğinde eve
Sandalyeye çıkıp
Şiir okumak yerine

Bir burukluk kaplar içimi
Burkulurum görünce onları öyle
Ve ana babalarını suçlarım
Yaşatmıyorlar çocuklara yaşlarını diye

Oysa kimse suçlu değil aslında
Ne analar, ne babalar
Tek suçlu var: hayat
Hayat da suçlu olamayacağına göre

Şimdiki çocuklar harika değil
Harika olan hayat
Bu yüzden
Atlayarak büyüyecek çocukluklarını
Çocuklar daha bir süre

1979

Daha önce dergilerde yayınlanmış olan son üç şiir, kitaba, yarışmadan sonra, sayfa düzenlemesinin getirdiği zorunluluk sonucu eklenmiştir.

İÇİNDEKİLER

Ömrüm, Bana Bağışla Bu Şiiri	7
Ölüm Hayatı Kuşatalı Beri	11
Ölenler İçin Güzelleme	13
Kardeşlerim, Gerillalar	14
Küçük Burjuva Maceracısı	17
Bu Şiiri En İyi Ali Rıza Anlar	18
Bir Eylül Günüydü	21
Yeşil Yağmur	23
Küçük Bir Sevda Şiiri	24
25.4.79	26
Bir Güneş, Bir Kar	27
Defter	28
Küçük Bir Ölüm Şiiri	30
Buruk Şaka	31
Bir Kötümserin Ölüm Özlemi	32
Konsomatris	34
Bach'ın Mi Majör Keman Konçertosu	39
Kar ve Sessizlik Üstüne	40
İstanbul'da Akşam	42
Antalya İzlenimleri	45
Necatigil İçin, Saygıyla	53
Sevinç	55
Şimdiki Çocuklar Harika Değil	56

HAYATI KARŞILAYAN ŞİİRLER

İSMAİL UYAROĞLU

«Bileğimden hışımla doğan
Kelimelerin güneşi
Aydınlatmalı birden yangın hızında
Hayatın gölgeli, kuytu yerlerini
Ömrüm, bana bağışla bu şiiri»

ÖNEMLİ NOT

Bu kitap basılı fiyatının üzerinde satılamaz.

50 Lira